

प्रमाणपत्र

डॉ. अविनाश सांगोलेकर
प्रपाठक व मराठी विभागप्रमुख,
एस्. एम्. जोशी कॉलेज,
हडपसर, पुणे - ४११०२८.

प्रमाणित करण्यात येते की, प्रा. अनिल प्रभाकर उबाळे ह्यांनी 'मराठी कथात्मक साहित्यातील माणदेशाचे चित्रण' ह्या विषयावरील संशोधनकार्य माझ्या मार्गदर्शनाखाली स्वतंत्ररीत्या केले असून ते समाधानकारकरीत्या पूर्ण केले आहे. हा प्रबंध यापूर्वी कोणत्याही विद्यापीठातील कोणत्याही अन्य परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

सदरचा प्रबंध शिवाजी विद्यापीठाच्या पीएच्.डी. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे.

स्थळ : पुणे

दिनांक : 25 MAR 2007

डॉ. अविनाश सांगोलेकर

डॉ. अविनाश सांगोलेकर

संशोधन मार्गदर्शक

॥ प्रतिज्ञापत्र ॥

‘मराठी कथात्मक साहित्यातील माणदेशाचे चित्रण’ ह्या विषयावरील प्रस्तुत प्रबंध मी शिवाजी विद्यापीठाच्या पीएच्. डी. (मराठी) ह्या पदवी परीक्षेसाठी लिहिला आहे. हा प्रबंध अथवा त्याचा कोणताही भाग मी अन्यत्र कोठेही, कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

स्थळ : कोल्हापूर

दिनांक : 26 MAR 2007

(अनिल प्रभाकर उबाळे)

अभ्यासक

॥ ऋणनिर्देश ॥

शिवाजी विद्यापीठाच्या पीएच्.डी. (मराठी) पदवीसाठी 'मराठी कथात्मक साहित्यातील माणदेशाचे चित्रण' हा प्रबंध सादर करित असताना मला अतिशय आनंद होत आहे. माणदेशाच्या सीमेवर असणाऱ्या पंढरपूर येथे मी नोकरी करित असताना माणदेशी साहित्यिकांच्या साहित्याचे सविस्तर वाचन झाले. त्या वाचनातून व चिंतनातून हा अभ्यासविषय आकाराला आला. दारफळ (ता. माढा, जि. सोलापूर) ही माझी जन्मभूमी आहे. ह्याठिकाणाच्या रुढी - परंपरा, अंधश्रद्धा, लोकमानस आणि संस्कृती ही माणदेशी चित्रणाशी जुळणारी असल्यामुळे, ह्या संशोधनातून समाजाचे प्रबोधन होऊन अनिष्ट प्रथेस पायबंद होईल. समाजात एकीची भावना वाढण्यास मदत होईल. तसेच माणदेशी अभ्यासकांना हा प्रबंध उपयुक्त होईल, ह्याचा मला मनःपूर्वक आनंद वाटतो.

स्वभावाने सालस, परंतु संशोधनाच्याबाबतीत अतिशय काटेकोर व कर्तव्यदक्ष असणारे डॉ. अविनाश सांगोलेकर हे मला मार्गदर्शक म्हणून लाभले, ह्याचा मला मनापासून आनंद वाटतो. त्यांच्यामुळेच माझ्याकडून हे प्रबंधरूप आकारास आलेले आहे. त्यामुळे मी त्यांच्या ऋणात राहणे पसंत करतो.

विशेषतः ह्या संशोधनविषयासंबंधी मला आदरणीय गुरुवर्य डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. द. ता. भोसले व माणदेशाचे पहिले अभ्यासक डॉ. कृष्णा इंगोले, डॉ. श्रीपाद जोशी, डॉ. सुप्रिया अत्रे, डॉ. सयाजीराजे मोकाशी ह्यांचे मोलाचे सहकार्य मिळाले. तसेच शिवाजी विद्यापीठातील मराठी विभागप्रमुख डॉ. कृष्णा किरवले व त्यांचे सहकारी आदरणीय डॉ. विश्वनाथ शिंदे, डॉ. रवींद्र ठाकूर ह्यांच्याशी वेळोवेळी झालेली चर्चा उपयोगी पडली. त्यामुळे त्यांचाही मी ऋणी आहे.

रयत शिक्षण संस्थेतील प्राचार्य के. एस. मोहिते, प्राचार्य व्ही.एस्.लिपारे, प्राचार्य विनायक भोसले, प्राचार्य डॉ. शंकरराव कदम, प्राचार्य डॉ. व्ही. एस. शिवणकर तसेच प्रभारी प्राचार्य भैरव कुंभार, प्राचार्य डॉ. प्रकाश कुंभार ह्यांनी वेळोवेळी माझी चौकशी करून प्रोत्साहित केले, ह्या सर्वांचा मी ऋणी आहे. तसेच डॉ. अरुण भोसले (कोल्हापूर), डॉ. नागनाथ कोत्तापळे (औरंगाबाद) ह्यांचेही ह्या संशोधनकार्यात मार्गदर्शन मिळाल्याबद्दल मी त्यांचाही ऋणी आहे.

प्रस्तुत प्रबंधाचा अभ्यास करित असताना वेगवेगळ्या ग्रंथालयांचाही मला फायदा मिळाला. त्यात शिवाजी विद्यापीठाचे बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालय, पुणे विद्यापीठाचे जयकर ग्रंथालय, कोल्हापूर येथील करवीर नगर वाचन मंदिर, पुणे येथील शासकीय ग्रंथालय,

कोल्हापूर येथील राजर्षी छत्रपती शाहू महाविद्यालयाचे ग्रंथालय, राजाराम महाविद्यालयाचे ग्रंथालय, तसेच आर्ट्स अँड कॉमर्स महाविद्यालयाचे ग्रंथालय (माढा, जि. सोलापूर) अशा अनेक ग्रंथालयांची मला मोलाची मदत झाली. ह्या सर्वांचे आभार मानणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

ह्या व्यतिरिक्त माझे मित्र डॉ. डी. ए. देसाई, डॉ. अनिल गवळी, डॉ. शशिकांत चौधरी, डॉ.एस. पी. शिंदे, डॉ. रणधीर शिंदे, प्रा. विलास पवार, प्रा. हिमांशू स्मार्त, प्रा.मारूफ मुजावर, प्रा. संभाजी पाटील, प्रा. विजय शिंदे, प्रा. आर. डी. पाटील, प्रा.बाळासाहेब वाघ, प्रा. वेदपाठक, प्रा. विकास कदम, प्रा. वामन जाधव, रमेश अष्टेकर, रतन माने, अनिल भोसले, ग. ना. पाटील ह्या सर्वांनी मानसिक आधार देऊन प्रोत्साहन दिले. त्यांचे मनस्वी आभार !

शिवाजी विद्यापीठाच्या मराठी विभागातील टीचर फेलो प्रा. जालिंदर पाटील, प्रा.शिवाजी होडगे, प्रा. मनमोहन राजे, प्रा. बाबासाहेब नाईक, प्रा. दत्ता पाटील, प्रा. महावीर कांबळे, प्रा. गोपाळ गावडे, प्रा. कु. शरयू आसोलकर, तसेच ज्युनिअर रिसर्च फेलो मारुती तुपरे, सर्जेराव कांबळे, इंद्रजित वीर, संभाजी शिंदे, प्रकाश नाईक व विभागीय संशोधक रामदास नाईकनवरे, विभागातील क. लिपिक विनय पाटील, सेवक सतीश कुसुंबे तसेच डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व विकास केंद्राचे अभिजीत कदम व शिवाजी चव्हाण या सर्वांचे प्रेरणा व प्रोत्साहन उत्साहवर्धक ठरल्यामुळे मी यांचे आभार मानतो.

राजर्षी छत्रपती शाहू महाविद्यालयाचे ग्रंथपाल सुहास सावंत व त्यांचे सहकारी यांचे खास आभार ! तसेच महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांचेही आभार !

माझी आई ती. सौ. लक्ष्मीबाई व वडील ती. प्रभाकर तसेच माझे सासरे विजय जगताप व सासू ती. सौ. लक्ष्मी ह्यांच्या आशीर्वादानेच हे काम पूर्ण झाले. मी त्यांचा कायम ऋणी आहे. तसेच माझी प्रेमळ पत्नी सौ. माधुरी आणि मुले अस्मिता व आकाश ह्यांनी अभ्यासासाठी पाठबळ दिले, सर्व जबाबदाऱ्या स्वीकारल्या. त्यामुळेच मी हे काम पूर्ण करू शकलो.

प्रबंधाचे टंकलेखन सौ. विद्या पाटील ह्यांनी सुबकरीत्या व वेळेत पूर्ण करून दिले. त्यांचाही मी आभारी आहे.

दिनांक : 26 MAR 2007.

प्रा. अनिल प्रभाकर उबाळे
राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज, कोल्हापूर.